

Vieraslajit

Maanomistajan ja tontinomistajan velvollisuus on hävittää vieraslajit alueeltaan.

Tontin ja kadun välinen kunnossapito kuuluu tontinomistajalle.

Jos havaitset vieraslajeja kaupungin omistamalla alueella, ilmoita havainnoistasi:

[Palautesovellus \(imatra.fi\)](https://imatra.fi)

Lupiini

Lupiini eli komealupiini on monivuotinen hernekasvi, joka kasvaa noin 1–1,5 metriä korkeaksi. Lupiinin kukinto on terttumainen ja pitkä, ja se voi olla väriltään sininen, violetti, vaaleanpunainen tai valkoinen. Kukinnon väri voi vaihdella myös samassa yksilössä. Lehdet ovat pitkäruotiset ja sen juuristo on voimakkaasti haaroittunut.

Lupiinin hävittäminen

- Laivat taimet juurineen po varhain keväällä, kun näet lehtien puhkeavan. Jätä ylös kaivetut kasvustot kuivumaan aurinkoon, etteivät ne lykene enää kasvamaan. Täysin kuivuneet kasvustot voit siirtää lopuksi puutarhakompostiin.
- Jos et pysty kaivamaan kaikkia kasvustoja kerralla, niitä lupiinikasvusto ainakin 4 kertaa kasvukauden aikana. Näin estät siementen kehittymisen. Kun siementen kehittyminen estyy, kasvi ei pysty lisääntymään. Jos lupiini on levinnyt pihaniityllesi, jonka maan tulisi olla laihaa niittykasveja varten, kerää lupiinien niitetyt varret pois, etteivät ne rehevöitä maata.
- Siemenet saattava säilyä itämiskelpoisina jopa 50 vuotta, joten haraaminen saattaa saada maassa olevan siemenpankin itämään. Kitke uudet pikkutaimet sitä mukaa, kun ne ilmestyvät.

Jättiputki

Jättiputken kasvineste aiheuttaa ihmisen iholla palovamman kaltaisia vammoja reagoidessaan auringonvalon kanssa.

Jättiputken voi tunnistaa lehdistään, jotka ovat huomattavasti suuremmat kuin esimerkiksi kotimaisella ukontai karhunputkella. Kukkavarsi voi nousta jopa 4-5 metrin korkuiseksi ja kukinto on valkea ja 40–80 cm leveä.

Siemenet kypsyvät syksyllä ja varisevat syksyn ja talven aikana.

Ohje jättiputken hävittämiseen

- Torjunta on helpointa toukokuun alkupuolella, kun kasvit ovat vielä pieniä. Kasvit voidaan tällöin torjua mekaanisesti katkaisemalla pääjuuri pistolapiolla 10–20 cm syvyydestä.
- Käsin kitkemällä voi poistaa ensimmäisen vuoden taimia. Kukinto on katkaistava ennen siementen kehittymistä.
- Kasvuston voi myös peittää mustalla muovilla. Peittäminen tappaa lehdet ja tuhoaa maaperän siemenpankin.
- Myös torjunta-aineita voi käyttää etenkin laajoissa esiintymissä.

Jättipalsami

Jättipalsami on yksivuotinen meheväärtinen ruoho, jolla on suuret vaalean- tai tummanpunaiset kukat. Kasvi kasvaa n.1,5-3 metriä korkeaksi ja tekee kodan, josta siemenet sinkoavat helposti lähiympäristöön. Jättipalsami uusiutuu vain siemenistä, joten on tärkeää kitkeä kasvi pois juurineen ennen siementämistä. Laajat kasvustot

voi myös niittää ennen kukintaa.

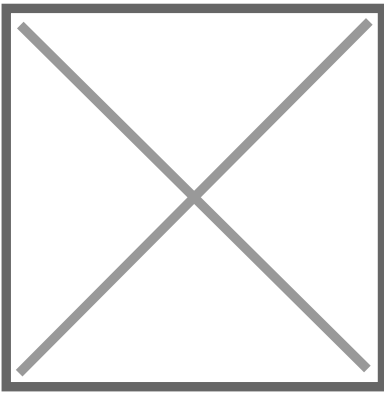
Ohje jättipalsamin hävittämiseen

- Kitke kasvusto mahdollisimman varhain ennen kukintaa ja siementen kypsymistä.
- Kitkemisen teho tulee varmistaa seuraavana vuonna. Jos siementäviä yksilöitä ei kehity, häviää kasvi paikalta tavallisesti muutamassa vuodessa.
- Suurimmissa kasvustoissa voit ensimmäisenä vuotena käyttää apuna esimerkiksi viikatetta tai siimaleikkuria. Uusi kukinto saattaa kuitenkin ilmestyä myöhemmin tyngäksi jääneeseen varteen.
- Laajojen kasvustojen hävittämisessä kannattaa niittää kasvit mahdollisimman alhaalta. Niiton jälkeen on varmistettava, ettei paikalle jää pienikokoisempia, kukkivia yksilöitä.
- Jättipalsamin versoja muodostuu pitkin kesää.
- Loppukesällä siemenkotavaiheessa jättipalsamin torjunta ei ole suositeltavaa, sillä siemenkodat poksahtelevat herkästi ja levittelevät siemeniä ympäriinsä. Kannattaa kuitenkin yrittää katkaista kukinnot varovasti jätessäkkiin.
- Kasvijäte voidaan pakata jätessäkkeihin tai siirtolavalle ja kuljettaa pois loppukäsittelyä varten.
- Mikäli kasvijätteen poiskuljetus ei ole mahdollista, voidaan jättipalsamit koota suuriin kasoihin, joissa kasvit mädäntyvät ja tukahduttavat kasan alimmaisista sekä estävät niitä juurtumasta uudelleen.
- Ennen kukkien ilmestymistä voi jättipalsamit turvallisesti hävittää varsineen päivineen esimerkiksi kompostiin, mutta ei kuitenkaan avokompostiin, jossa varret voivat mahdollisesti uudelleen juurtua ja kasvattaa uusia siementäviä haaroja.
- Torjuntatoimien onnistumista on hyvä seurata kasvukauden aikana ja poistaa uudet taimet. Kasvi voidaan katsoa hävitetyksi alueelta, jos paikalta ei enää kolmantena kesänä löydy uusia versoja.

Kurtturuusu

Kurtturuusu on monivuotinen, puolimetrisestä jopa puolitoistametriseksi kasvava pensas. Se muodostaa tehokkaasti juurivesoja, jonka avulla muodostuu laajojakin kasvustoja.

Kurtturuusun lehdet ovat paksuja ja kurttuaisia ja oksat tiheäpiikkisiä. Piikit ovat vaihtelevan pituisia ja suorina. Kasvin kiulukat eli ruusunmarjat ovat keskeltä litistyneet. Kukat ovat kookkaat, vaaleanpunaiset tai joskus valkoiset.

Kurtturuusun hävittäminen

- Kurtturuusun torjunta vaatii aikaa ja sitkeyttä.
- Kasvin torjunta on helpointa taimien ollessa vielä pieniä, jolloin ne voi kiskoa irti juurineen. Kookkaimpien yksilöiden käsittelyyn tarvitaan järeämpiä työkaluja, sillä myös juuristo on saatava kaivettua irti maasta.
- Pensas voidaan ensin leikata irti tyveä myöten esimerkiksi oksasaksilla, minkä jälkeen päästään kaivamaan juurakko kokonaan irti maasta.
- Ruusunmarjat olisi hyvä kerätä myös talteen, jotta siemenet eivät pääse leviämään ja esimerkiksi polttaa kasoihin kootun kasvijätteen mukana.
- Varret ja juuret voidaan myös asettaa tuulelta suojaiseen paikkaan kalliolle ja asettaa päälle painoksi esimerkiksi isoja kiviä.
- Kasvijäte kuivuu ja muuttuu haitattomaksi solukon kuoltua. Marjojen osalta toinen vaihtoehto on kerätä ne säkkiin ja viedä ne energijätteen keräyspisteeseen.
- Laajalle levinneiden kasvustojen kannattaa tehdä koneellisesti kaivamalla – kaikki torjuntatoimenpiteet kuitenkin vaativat myös jälkihoitoa ja seuranta, sillä juurakon kappaleita ja siemeniä jää aina maahan. Kurtturuusu jatkaa herkästi kasvuaan pienestäkin maahan jääneestä juuren kappaleesta.
- Kurtturuusua voidaan myös näännyttää tai näivettää. Menetelmä perustuu siihen, että kaikki ruusupensaan uudet, vihreät lehdet katkaistaan pois.
  - Ensimmäisenä vuonna versot on hyvä katkaista 3–4 kertaa.
  - Seuraavina vuosina versot katkaistaan aina uusien vihreiden versojen ilmestyttyä 2–3 kertaa kasvukaudessa.
  - Muutamassa vuodessa pensas näännyy hengiltä kokonaan.
  - Menetelmän etuna on se, että myös vaikeasti poistettavat juurakot kuolevat kokonaan ja lopulta jäljelle jäävät vain rangat, jotka voidaan leikata tai vaikka polttaa.

Espanjansiruetana

Espanjansiruetana on yleensä ruskean eri sävyissä esiintyvä kookas etanalaji, jota esiintyy lähes koko Suomessa. Jos alueella on havattu espanjansiruetanaa, kannattaa nurmikko ja pihakasvillisuus pitää lyhyenä, siistinä ja siistinä. Lehti- ja risukasoja ei kannata säilyttää pihamailla.

Espanjansiruetanan hävittäminen

- Espanjansiruetanat tulee kerätä pois ja pudottaa joko kiehuvaan veteen tai etikkaa sisältävään suljettuun astiaan.
- Ne voi myös tappaa katkaisemalla niiden pää.
- Kaikki tuhotut yksilöt tulee aina hävittää suljetussa pussissa tai astiassa kuivajätteen mukana niin, etteivät kuolleet yksilöt jää ravinnoksi lajitovereilleen.
- Keräämistä voi tehostaa laittamalla maahan kosteutta kerääviä lautoja tai esim. juuttisäkkejä, joiden alle etanat hakeutuvat.
- Torjuntaan on saatavilla myös rautafosfaattivalmisteita.

Koska espanjansiruetanan munat ja pienet yksilöt leviävät helposti kasvijätteen, maa-aineksen ja taimien mukana, on niiden jakamista ja siirtämistä uusille alueille vältettävä espanjansiruetanan leviämisen ehkäisemiseksi.

[Lisätietoja vieraslajeista: vieraslajit.fi](https://vieraslajit.fi)

[Lajikohtaiset hävitysohjeet: Lajittelun ABC](#)

Erika Luhtanen

Kaupunginpuutarhuri

020 617 4704